

جوآن

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران یک‌شنبه ۹ مرداد ۱۴۰۱ – ۲ محرم ۱۴۴۴ سال بیست‌و‌چهارم - شماره ۶۵۴۱ - ۱۶ صفحه قیمت: ۳۰۰۰ تومان

سر مقاله

دلالت‌های فرهنگی جشن غدیر

برگزاری مراسم گسترده جشن غدیر در تهران و دیگر شهرستان‌ها که تجربه بدیعی در حوزه کار فرهنگی گسترده و مردمی در کشور بود، می‌تواند الگویی برای فعالیت‌های تأثیرگذار و تمیز فرهنگی در آینده باشد. ثبت شاخصه‌های بدیع و دلالت‌های فرهنگی این تجربه در طرح‌ریزی و اجرای موفق‌تر اقدامات آتی مفید خواهد بود که برخی از مهم‌ترین این موارد در ادامه می‌آید:

۱- رکن برجسته‌این جشن عظیم، «مردمی» بودن آن بوده‌دقیقاً همان شاخصه‌ای که تاکنون در برپایی هیئات مذهبی و مواکب اربعین در سرزمین‌های اسلامی عامل پایدی و پویایی بوده‌است. هرچند دستگاه‌های حکومتی و نهادهای عمومی به پشتیبانی کلی از گروه‌های مردمی در برگزاری این جشنن پرداختند، اما محوریت اقدام در ید این گروه‌ها بود و همین امر علاوه بر آنکه به کیفیت و کمیت کار عمق بخشید، «خلوص و برکت» را که لازمه این کار فرهنگی خداپسندانه بود، را تقاد. همین مردمی بودن و بدون «لوگو» بودن این مراسم بود که اخلاص این کار را بالا برد و خیل مشتاقان امیرالمؤمنین (ع) را روانه خیابان‌ها کرد. همین اخلاص بود که عشق و دینداری میلیون‌ها ایرانی را نمایان ساخت و تکیه بر همین تجربه می‌تواند برای آینده راهگشا باشد.

۲- رهبر معظم انقلاب اسلامی در مراسم ۱۴ خرداد ۱۴۰۱ در حرم امام (ره) در توصیه به فعالان عرصه انقلابی فرمودند: «از سرمایه ایمان مردم برای تولید عمل صالح بهره بگیرید. مردم، مؤمن‌اند، مردم ایمان دارند؛ این ایمان می‌تواند عمل صالح تولید کند؛ این کار را شما می‌توانید بکنید؛ که امام بزرگوار ما استاد بی‌نظیری این کار بوده‌ام، استاد بی‌نظیر استفاده از ایمان مردم برای تولید عمل صالح بود.» رویدادهای مهمی مثل گسترش غیرمنظره «سلام فرمانده» و استقبال میلیونی از «جشن غدیر» نشان داد که کار فرهنگی تمیز چگونه می‌تواند سرمایه ایمان به تولید عمل صالح جمعی منجر شود. این چنین اعمال صالحی ضامن مصونیت‌آفرینی جامعه در مقابل عوجاجات و کژی‌هاست. جامعه ایرانی جامعه‌ای مسلمان و مؤمن است، هنر مجموعه‌های فرهنگی این است که این ظرفیت فوق‌العاده ارزشمند را به بستری برای رشد و مصونیت جامعه تبدیل کنند.

۳- یکسی از ویژگی‌های متمایزکننده جشن غدیر ۱۴۰۱، چهادی بود که برای احیای یک سنت حسن نسبتاً مغفول به کار بسته شد. امام رضا (ع) درباره سنت اطعام در عید غدیر می‌فرمایند: «هر کس در روز غدیر سه مؤمنی غذا بدهد، مانند کسی است که به تمام آنبیا و صدیقین غذا داده باشد.» از امام جعفر صادق (ع) نیز منقول است: «غذا دادن به یک مؤمن در روز عید غدیر ثواب اطعام یکمیلیون پیامبر و صدیق «در رأس آنها خود ائمه معصومین(ع)» و یکمیلیون شهید «در رأس آنها حضرت عباس (ع) و شهدای کربلا» و یکمیلیون فرد صالح در حرم خواندن دارد.» تعداد روایات در خصوص ارزش این سنت از حد معمول خارج است و حتی امام صادق (ع) اصلاً این روز را روز «طعام‌الطعام» نامیده‌اند. هرچند سنت اطعام در غدیر از دیرباز مورد توجه پیروان اهل‌بیت(ع) بود، اما اجرای سراسری و چنین گسترده آن تقریباً بی‌سابقه بود و در واقع بعد از ۱۴۰۰ سال مؤمنان موفق شدند یک سنت اصیل و مأثور را آن‌گونه که انتظار می‌رفت به فعلیت برسانند. به همین سیاق باید کوشید توصیه‌های معصومین(ع) در خصوص تغذیم شاعرالهی وایام‌الله را مطابق چارچوب‌های توصیه‌شده در دستور کار قرار داد.

۴- یکی دیگر از نوآوری‌های این مراسم که می‌تواند دلالت‌هایی برای آینده داشته باشد توجه به «شادی و تفریح حلال» بود. یکی از نیازمندی‌های جدی جامعه توجه به تفریحات سالم و حلال است که متأسفانه در زمینه‌الگوسازی در خصوص آن کار زیادی انجام نگرفته‌است. از طرفی چون جشن تفریحات وارثاتی از جهان غرب عموماً مبتنی بر هوسرانی لذت‌طلبانه و بدون رعایت موازین اخلاقی بوده، چندان نمی‌تواند مورد‌استفاده جوامع اسلامی و به‌ویژه جامعه ایران قرار بگیرد. هرچند مخاطبان جشن میلیونی غدیر طیف‌های متنوع مردم‌بودند و هیچ پالای‌های مبتنی بر سنت‌های حسنه و برنام‌ریزی گروه‌های مؤمن، زمینه را برای تفریح سالم و اخلاقی مدار خانواده‌ها فراهم کرد، بی‌آنکه نگرانی‌ی در خصوص زهدپروری و کم‌رنگ‌شدن مرزهای اخلاقی در میان باشد. به‌نظر می‌رسد حوزه‌های کارشناسی و تصمیم‌ساز باید با مطالعه هرچه بیشتر روی این عوزه حساس زمینه توسعه فضای تفریح سالم و شادی حلال خانواده‌های ایرانی را فراهم آورند.

در باب رویدادهای شگفت‌انگیز فرهنگی قرن پانزدهم چون «سلام فرمانده» و «جشن غدیر» سخن بسیار است و در حوصله این مسطور نمی‌گنجد، با هوشیاری و برهیز از غرور که موجب سلب توفیق خواهد شد، باید برای استمرار این روند امیدآفرین مجاهدت کرد.

لیسانسی از مد افتاد!

«جوآن» در گفت‌وگو با کارشناسان درباره انصراف از انتخاب رشته بیش از نیمی از داوطلبان مجاز، بحث و واکاوی کرده است

■ تا چند روز دیگر قرار است کارنامه‌های اولیه کنکور سراسری ۱۴۰۱ منتشر شود و داوطلبان وارد مرحله انتخاب رشته شوند؛ مرحله‌ای که چند سالی می‌شود حدود نیمی از داوطلبان کنکور از حضور در آن انصراف می‌دهند. گزارش‌های سازمان سنجش حکایت از آن دارد که در دو، سه سال اخیر بیش از ۵۰ درصد از کنکوری‌ها انتخاب رشته نکرده‌اند. این بدین معناست که برای دهه هشتادی‌ها لیسانس گرفتن از مد افتاده و مانند دهه شصتی‌ها و دهه هفتادی‌ها به دنبال این نیستند که به هر قیمت و در هر رشته‌ای مدرک دانشگاهی بگیرند

چین: به‌هواپیمای پلوسی شلیک می‌کنیم

دو روز بعد از اخطار «با آتش بازی نکتید» رئیس جمهور چین به جوپایدن، حالا چینی‌ها دارانند از مجاری غیررسمی به امریکا پیام می‌دهند که ممکن است هواپیمای حامل نانسی پلوسی، رئیس مجلس نمایندگان امریکا را با شلیک سرنگون کنند؛ سناریویی خطرناک که معلوم نیست مناسبات و قدرت جهانی را به کدام سمت سوق بدهد! | صفحه ۱۵

صادرات مجانی آب در پوشش هندوانه به شیخ‌نشین‌ها!

عکس: بهر خبر اقتصادی ایرانی

چندین سال است که شهرهای کوبری و خشک ایران با کاشت هندوانه و خربزه و صادرات این محصولات به سایر کشورها، عملاً آب مورد نیاز آنان خربزه را، آن هم در این شرایط بحرانی، به‌طور رسمی سرقت می‌کنند. بر اساس گزارش‌ها، برای تولید هر کیلو هندوانه و خربزه بیش از ۲۵۰ لیتر آب مصرف می‌شود. این یعنی برای تولید یک هندوانه معمولی به وزن ۴ کیلوگرم، هزار لیتر آب صرف‌شده‌است. مدت‌هاست که کارشناسان هشدار کم‌آبی می‌دهند. از یک طرف کشورهای ترکیه و افغانستان با سدسازی مانع ورود آب به ایران شده و ریزگرد و گردوغبار را روانه کشورمان کرده‌اند، از طرف دیگر کم‌آبی و کم‌بارشی در داخل کشور هم باعث شده زاینده‌رود و بسیاری دیگر از رودها و تالاب‌های مهم خشک شوند. پدیده فرونشست هم به‌صورت وحشتناکی در حال گسترش است.

در چنین شرایطی واقعاً چه‌اصراً بی‌ادامه کشت هندوانه و خربزه‌وجود دارد؟! از این وضعیت حتی کشاورزان هم سود نمی‌برند، چون در نهایت با قطعی آب، آنها هم نخواهند توانست دیگر کشاورزی کنند و محصولات عادی و کم‌آبرها را هم کشت کنند. بحران‌های متعدداجتماعی در اثر این سرقت رسمی آب با کشت هندوانه و خربزه و صادرات آن به سایر کشورها هم که قصه پرغمه دیگری است، واقعاً هیچ‌نهاد ناظری نیست که جلوی این صادرات رسمی، اما غیرقابل توجیه و گشنده را بگیرد و کشورمان را بیش از این درگیر جنگ آب نکند؟!

آرزوی قلبی اش دامادی پسرش باشد!

خلاصه آنکه مثل همیشه تأکید داشتند که از عوام‌بازی در این ایام دست برداریم و عبق فلسفه نهفت حسینی را در بایم. قریب به مضمون می‌فرمودند، اگر دین اسلام این دین موجود کوچک و خیابان‌ها، امام حسین(ع) انگشت کوچکش را هم برای آن نمی‌داد چه پرسد به شش‌ماه‌اش دهه محرم را دهه تحول می‌دانستند می‌گفتند که در این دهه باید متحول شویم. تعبیر شرینی هم داشتند که جناب حُرّ یک شخص است اما حُرّ ششن (از باب تحول جناب حُرّ یک جریان است. مرتباً مخاطبان را به هدف اصلی قیام امام حسین(ع) متوجه می‌کردند و با استناد به زیارت‌نامه اربعین فلسفه قیام اباعبدالله(ع) را چهل‌زادای معرفی می‌کردند و می‌فرمودند: «اصلاً فلسفه قیام و نهضت حضرت سیدالشهدا(ع) چهل‌زادایی است، تمام جهالت و نادانی‌ها، نماینده یزد است! تمام دانش‌ها، بصیرت‌ها، روشن بودن‌ها و فهمیده بودن‌ها، نماینده امام حسین(ع) است.»

امداد روح بزرگشان از این محرم نیز دست پر بیرون برویم.

یادداشت ورزشی

شیوانوروزی

پشتوانه‌سازی راه نجات بسکتبال ملی

بسکتبال ملی چند سالی است از روزهای خوب فاصله گرفته و دیگر نمی‌تواند ادعای آقایی آسیا را داشته باشد. نزدیک به یک دهه از آخرین قهرمانی‌مان در قاره کهن می‌گذرد و در این دوره نیز تیم ملی بسکتبال کشورمان نه‌تنها در کاپ آسیا به فینال نرسید و جام نگرفت، بلکه از یک چهارم نهایی در مورد به راه آخرین بار در سال ۲۰۱۳ با نسل طلایی روی سکوی قهرمانی رفتیم و جشن گرفتیم، ولی باید زودتر از اینها می‌پذیرفتیم دیگر خبری از آن نسل نیست! | صفحه ۱۳

تصویرسازی: حسین کشکانل | جوان

وداع با حبیب هنر انقلاب

■ مراسم تشییع پیکر مرحوم حبیب‌الله صادقی، هنرمند برجسته هنرهای تجسمی و از بنیانگذاران هنر متعهد انقلاب، روز گذشته در حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شد | صفحه ۱۶

رئیس جمهور عمر دیروز از منطقه سیل‌زده فیروزکوه بازدید کرد

امداد و نجات در صدها نقطه سیل‌زده تسلیت رهبر معظم انقلاب به مصیبت دیدگان سیل‌های اخیر

■ رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات هواشناسی در گفت‌وگو با «جوان»: خسارت‌های جانی سیلاب را بهتر از اروپا مهار کردیم

صفحات ۳، ۲ و ۱۴

روضه مکتشف نخوانید!

■ محمد صادق عبداللهی خدا رحمت کند! آیت‌الله فاطمی‌نیا را که جای خالی‌شان در ماه محرم امسال تهران، بیش از همیشه حس می‌شود. در آستانه ماه محرم توصیه‌هایی داشتند که در شبکه‌های اجتماعی هم منتشر شده‌است:

– خالصانه در مجلس عزاداری شرکت کنید. طوری باشید که غیر از امام حسین(ع) چیزی نبینید.

– با پاک‌ی طاهر و باطن به این مجالس مشرف شوید؛ همانطور که با وضو و طهارت در این جلسات شرکت می‌کنیم، به وسیله استغفار، طهارت باطنی هم کسب کنیم.

– قبل از ورود به مراسم عزای اباعبدالله(علیه‌السلام) بگویم: خدا یا اگر در وجود من مانعی از کسب فیض هست، آن را برطرف بفرما

البته یک توصیه مهم دیگری هم داشتند که کمتر آن را شنیده‌ایم. توصیه‌ای که به قول خodashان نیم قرن پیشگویی می‌فرمودند. استاد مرتضی‌الدین‌احمد محرم هر سال به مداحان عزیز توصیه داشتند که روضه مکتشف نخوانند می‌گفتند روضه مکتشف قلب حضرت زهر(اس) را به درد می‌آورد و تعریف می‌کردند که برخی از اهل معنا و معرفت در عالم روایتکی از حضرت معصومین(علیهم‌السلام) را دیده‌است که تحت تأثیر روضه مکتشف یکی از مداحان وقت، رنگ از رخسار مبارک‌شان پریده بود. از پدرشان، آیت‌الله سید اسماعیل انصفیایی که از اولیا و اوصیا بودند، نقل می‌کردند که طی روز عاشورا تمام مدت اشک‌ریزان بودند و فقط برای آنکه شبیه امویان در روز عاشورا زور بگیرند، مختصر آب نانی می‌خوردند و کل روز را با چشم اشکبار می‌گذراندند و با این اوصاف، به ایشان گفته‌اند که هنوز برخی از مصیبت‌ها را اشخفا نخوانده‌اند و برخی‌ها را هم فقط در ایام عاشورا خوانده یا نقل کرده‌اند.

حاج آقا خودشان هم اهل روضه مکتشف نبودند. در شب‌های محرم با کلی عذرخواهی از خانم فاطمه زهرا(اس) جملات مختصری نقل می‌کردند اما همان جمله خالصانه چنان در پامنبری‌ها نفوذ می‌کرد که عمق جان‌ها را می‌سوزاند. نهایتاً شب‌های تا‌سوعا و عاشورا که می‌شد کمی بیشتر روضه می‌خواندند و خوشی مصائب را ذکر می‌کردند. به خصوص تأکید داشتند که مصیبت شش‌ماهه را مکتشف نخوانند. در یکی از ایام، کسی از ایشان پرسید خب اگر مداحان نخوانند و نگویند مردم از کجا بداند که چه مصیبتی بر اهل بیت گذشته‌است. ایشان جواب دادند که حالا همه می‌دانند و نیاز نیست بخواهیم مکتشف روایت کنیم.

البته فقط ذکر مصیبت مکتشف نبود که حاج‌آقا از آن گل‌امند بودند. در تحریفات عاشورا که بگذریم، به «زبان حال» سازی برخی شعرا و مداحان برای اهل بیت انتقاد داشتند و آنها را دهن ششان اهل بیت می‌دانستند. مثلاً می‌فرمودند اینکه برخی مداحان عزیز می‌خوانند «یقین دارم که در دل آرزویی به جز دامادی اکبر نداری» کوبیدن امام حسین(ع) است؛ چطور می‌شود فردی با آن عظمت تنها

آرزوی قلبی اش دامادی پسرش باشد! خلاصه آنکه مثل همیشه تأکید داشتند که از عوام‌بازی در این ایام دست برداریم و عبق فلسفه نهفت حسینی را در بایم. قریب به مضمون می‌فرمودند، اگر دین اسلام این دین موجود کوچک و خیابان‌ها، امام حسین(ع) انگشت کوچکش را هم برای آن نمی‌داد چه پرسد به شش‌ماه‌اش دهه محرم را دهه تحول می‌دانستند می‌گفتند که در این دهه باید متحول شویم. تعبیر شرینی هم داشتند که جناب حُرّ یک شخص است اما حُرّ ششن (از باب تحول جناب حُرّ یک جریان است. مرتباً مخاطبان را به هدف اصلی قیام امام حسین(ع) متوجه می‌کردند و با استناد به زیارت‌نامه اربعین فلسفه قیام اباعبدالله(ع) را چهل‌زادای معرفی می‌کردند و می‌فرمودند: «اصلاً فلسفه قیام و نهضت حضرت سیدالشهدا(ع) چهل‌زادایی است، تمام جهالت و نادانی‌ها، نماینده یزد است! تمام دانش‌ها، بصیرت‌ها، روشن بودن‌ها و فهمیده بودن‌ها، نماینده امام حسین(ع) است.»

امداد روح بزرگشان از این محرم نیز دست پر بیرون برویم.

یادداشت سیاسی

حمیدرضا شامنظری

قیام عاشورا و احیای امر به معروف و نهی از منکر

دقت در زمینه‌های سیاسی و فرهنگی وقوع حادثه عاشورا، به روشنی غفلت جامعه اسلامی در انجام امر به معروف و نهی از منکر را نشان می‌دهد. چه آنجا که بیشتر مردم در قیال پایمال شدن حق حاکمیت امام معصوم سکوت کردند و چه زمانی که در برابر غلبه فرهنگی فاسد اموی، عده‌ای همراهی کردند و عده‌ای نیز راه بی تفاوتی را برگزیدند. امام حسین(ع) نیز تلاش برای برپایی این دو فریضه را از انگیزه‌های اصلی قیام خود معرفی و در مقاطع مختلف به آن اشاره کرده‌اند | صفحه ۲

یادداشت سیاسی

حمیدرضا شامنظری

قیام عاشورا و احیای امر به معروف و نهی از منکر

دقت در زمینه‌های سیاسی و فرهنگی وقوع حادثه عاشورا، به روشنی غفلت جامعه اسلامی در انجام امر به معروف و نهی از منکر را نشان می‌دهد. چه آنجا که بیشتر مردم در قیال پایمال شدن حق حاکمیت امام معصوم سکوت کردند و چه زمانی که در برابر غلبه فرهنگی فاسد اموی، عده‌ای همراهی کردند و عده‌ای نیز راه بی تفاوتی را برگزیدند. امام حسین(ع) نیز تلاش برای برپایی این دو فریضه را از انگیزه‌های اصلی قیام خود معرفی و در مقاطع مختلف به آن اشاره کرده‌اند | صفحه ۲

یادداشت بین‌الملل

سیدرحیم نعمتی

آیا باز فتنه‌ای دیگر در عراق به راه افتاده‌است؟

به نظر می‌رسد که یورش هواداران مقتدی صدر به منطقه سبز بغداد و اشغال پارلمان نه تنها تشکیل دولت جدید عراق را با چالش جدی روبه‌رو کرده بلکه از پیام رهبر این جریان به نظر می‌رسد که چالش موجود بسیار عمیق‌تر از چیزی است که در نظر می‌آید و همین نیز باعث شده بحث‌هایی در مورد به راه افتادن فتنه‌ای جدید مثل فتنه ۲۰۱۹ مطرح شود. هرچند که یورش هواداران صدر در روز چهارشنبه اتفاق افتاد اما انتظار وقوع چنین حادثه‌ای از دو ماه قبل شروع شد | صفحه ۱۵

یادداشت ورزشی

شیوانوروزی

پشتوانه‌سازی راه نجات بسکتبال ملی

بسکتبال ملی چند سالی است از روزهای خوب فاصله گرفته و دیگر نمی‌تواند ادعای آقایی آسیا را داشته باشد. نزدیک به یک دهه از آخرین قهرمانی‌مان در قاره کهن می‌گذرد و در این دوره نیز تیم ملی بسکتبال کشورمان نه‌تنها در کاپ آسیا به فینال نرسید و جام نگرفت، بلکه از یک چهارم نهایی در مورد به راه آخرین بار در سال ۲۰۱۳ با نسل طلایی روی سکوی قهرمانی رفتیم و جشن گرفتیم، ولی باید زودتر از اینها می‌پذیرفتیم دیگر خبری از آن نسل نیست! | صفحه ۱۳

یادداشت سیاسی

حمیدرضا شامنظری

قیام عاشورا و احیای امر به معروف و نهی از منکر

دقت در زمینه‌های سیاسی و فرهنگی وقوع حادثه عاشورا، به روشنی غفلت جامعه اسلامی در انجام امر به معروف و نهی از منکر را نشان می‌دهد. چه آنجا که بیشتر مردم در قیال پایمال شدن حق حاکمیت امام معصوم سکوت کردند و چه زمانی که در برابر غلبه فرهنگی فاسد اموی، عده‌ای همراهی کردند و عده‌ای نیز راه بی تفاوتی را برگزیدند. امام حسین(ع) نیز تلاش برای برپایی این دو فریضه را از انگیزه‌های اصلی قیام خود معرفی و در مقاطع مختلف به آن اشاره کرده‌اند | صفحه ۲